

2016-01-28

TJÄNSTESKRIVELSE
KUN 2016/8-880

Kulturnämnden

Förstudie om klassifikationssystem på bibliotek

Förslag till beslut

Kulturnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

2008 beslutade Kungliga biblioteket(KB) om övergång från klassifikationssystemet SAB(Sveriges Allmänna Biblioteksförening) till Dewey decimalklassifikation. Därefter uttalade sig Svensk biblioteksförening att allmänna biblioteksväsendet i Sverige bör använda sig av samma klassifikationssystem och att konsekvensen av KB:s beslut blir en övergång till Dewey.

Universitets- och högskolebiblioteken har i stor utsträckning övergått till Dewey, men bland folkbiblioteken är det bara ett fåtal som börjat övergången till Dewey.

Orsaken är stora kostnader vid övergången samt att många bibliotek upplever att övergången till Dewey inte sker utifrån ett låntagarperspektiv. Fördelen för våra besökare är marginell.

Ärendet

I Medieplan för biblioteken i Nacka 2013 Dnr KUN 2013/15-883, framgår det att kultur- och utbildningsenheten ska göra en förstudie gällande Dewey. Förstudien görs i form av detta informationsärende till kulturnämnden.

Böcker och annat material på svenska folkbibliotek är uppställda i biblioteket enligt klassifikationssystemet SAB. Bokstavsförkortningen SAB står för Sveriges Allmänna Biblioteksförening.

SAB börjades användas 1921 och består av 25 huvudklasser från A till Ä.

2011 gick Kungliga biblioteket över till att istället använda Dewey som klassifikationssystem för sina samlingar. Dewey skapades av amerikanen Melvil Dewey 1876 och är det mest använda bland världens bibliotek. Det består av 10 huvudklasser, från 000 till 900.

Det främsta skälet till att Kungliga biblioteket bytte system är att Dewey är internationellt, medan SAB bara används i Sverige. Dessutom används Dewey i de flesta katalogposter som de vetenskapliga biblioteken importerar. Styrelsen för Svensk biblioteksförening uttalade 2008 att det allmänna biblioteksväsendet i Sverige bör använda sig av samma klassifikationssystem och att konsekvensen av KB:s beslut blir en övergång till Dewey.

Fördelar att gå över till Dewey

Det är ett internationellt system, med goda resurser för fortlöpande underhåll och utveckling. Ett sextiotal länder använder Dewey i sin nationalbibliografi. Cirka 80 procent av de utländska förvärvet vid universitets- och högskolebibliotek kommer från länder som använder Dewey, vilket sparar mycket tid för klassifikationsarbetet. Denna rationaliseringspotential gäller dock inte i samma utsträckning för folkbiblioteken där det utländska förvärvet utgör en liten del och då huvudsakligen skönlitteratur.

Nackdelar att byta klassifikationssystem

Det är ett mycket resurskrävande arbete för personalen att flytta och märka om medierna anpassade till det lokala biblioteket. Ökade kostnader tillkommer i en övergång till Dewey kopplade till konverteringar och kompletteringar i det lokala systemen. Idag tillåter inte tekniken en automatisk konvertering av katalogposterna från SAB till Dewey. Under en övergångsperiod kommer det vara nödvändigt att arbeta parallellt med både Dewey och SAB.

Nuläget

Universitets- och högskolebiblioteken har i stor utsträckning övergått till Dewey, men bland folk- och skolbibliotek går det mycket långsammare. Idag är det ett fåtal folkbibliotek som börjat övergången till Dewey. Orsaken är stora kostnader vid övergången samt att många bibliotek upplever att övergången till Dewey inte sker utifrån ett låntagarperspektiv. Fördelen för våra besökare är marginell. Bland folkbiblioteken är det Lidingö som kommit längst. Kostnaden för Lidingö stadsbibliotek att gå över till Dewey har beräknats till drygt 1,1 miljoner kronor. För att underlätta för biblioteksbesökarna så är hyllor och medier idag indelade i olika genrer. Detta system har inget med klassifikationssystemet att göra utan är för att underlätta för låntagarna. Detta borde utvecklas oavsett klassifikationssystem. En eventuell övergång till Dewey är idag lågt prioriterat bland folkbiblioteken i Sverige och bör samordnas nationellt. Samordningsvinster mellan biblioteken vid en övergång till Dewey är marginella och byte till nytt klassifikationssystem underlättar inte för biblioteksbesökarna.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser har identifierats

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn har identifierats.

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
IT-strateg
Kultur- och fritidsenheten